

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL

1. Săptămâna de retragere . . . . . ***	5. Raport din ad. eparhială . . . . . ***
2. Cuvânt Festiv. . . . . I. P. S. Patriarh Regent	6. Cronica internă . . . . . ***
3. Catehism ortodox . . . . . Traduc. de Pr. St. Iliescu	7. Mișcarea Mislonară . . . . . ***
4. Raport din ad. eparhială . . . . . ***	8. Parohii vacante . . . . . ***

SAPTAMÂNA DE RETRAGERE

Știm că foarte mulți preoți o așteaptă cu drag și nerăbdare. Știm că mulți o prețuesc ca pe ceea ce este și trebuie să fie. Știm iarăși că nu mai e nevoie să insistăm asupra binecuvântărilor duhovnicești, ce Domnul seamănă în sufletele celor ce-o îmbrățișează cu inimă, pentru că acestea au fost experimentate. Totuși dorim să vorbim despre ea, pentru că pe măsură ce se apropie, crește și bucuria, ce vrea să fie îmbrăcată în haina cuvântului.

Săptămâna de retragere, a noastră, a preoților, răspunde unei îndatoriri, dar și unei necesități.

Îndatorirea stă în strânsă legătură cu înălțimea și maestatea servirii preoțești, pentru care niciodată nu putem spune că am făcut tot ceea ce trebuie și putem să facem. Altfel, jertfa depe Golgota rămâne o scenă impresionantă, dar nicidecum lucrarea tainică de regenerare și purificare a sufletelor împovărate de păcat. Cine poate zice că a primit toată îndurarea lui Dumnezeu revărsată prin jertfa Golgotei? Și

dacă mulțimea darurilor jertfei lui Iisus e ineputabilă, cine poate afirma că se achită ireproșabil de îndatorirea de a servi la altarul de jertfă al Mântuitorului? O! desigur că mândria omenească se simte neputincioasă, pusă în fața acestei îndatoriri și trebuie să cedeze.

Iar necesitatea săptămânii de retragere stă în buna dispozițiune pe care o creiază un cadru nou de viațuire, ca și conviețuirea, pentru un timp cât de limitat, a celor ce sunt frați de credință și servire. Care om nu simte nevoia de odihnă trupească și mai ales spirituală, de acea odihnă care însemnează înlăturarea balastului provenit din multiplicarea firească a laturilor de viață și muncă și păstrarea elementelor prime de viață în unitate cu sine însuși ca și cu Dumnezeu? Și din câte alte puncte de vedere nu se impune săptămâna de retragere ca o necesitate inexorabilă pentru preot.

Așteptăm cuvântul cucernicilor părinți.

CUVANT FESTIV

Ținut de I. P. S. Patriarh-Regent Miron, în Biserica Incoronării dela Alba-Julia, în 20 Mai 1929, la a 10-a aniversare a Unirii.

Nu putem serbă cu vrednicie unitatea noastră națională, și în deosebi alipirea Ardealului la patria mamă, — fără a reaminti generației de azi și din viitor cu sentimente de adâncă și veșnică recunoștință faptele acelor, cari — în cursul veacurilor de înstrăinare — au contribuit cu munca lor la menținerea Românismlui, la întărirea sa culturală, socială și economică și mai ales a celor ce cu vitejia și cu jertfa vieții lor au hotărât întregirea țării.

Se știe, că protopărinții poporului nostru au fost după apunerea Dacilor stăpânitorii băștinași ai pământului, pe care-l încinge Dunărea și-l împodobește cununa de munți a Carpaților, resfirându-se cu îndeletnicirile lor și mai ales cu turmele lor până la Mare, la Tisa și la Nistru, chiar și dincolo de aceste râuri. Acest pământ n'au voit a-l părăsi nici în timpuri grele, ci l-au apărut cu eroism legendar împotriva tuturor neamurilor cutropitoare.

Din micile lor organizări sociale, politice, s'au putut înființa (în cursul veacurilor XII și XIV) cele 3 mari voievodate: al Ardealului, al Țării Românești și al Moldovei, ca organizațiuni de Stat deosebite, dar cu aceleași elemente etnice.

Principatele Dunărene s'au menținut statornic ca state românești, iar părțile de dincoace de Carpați au ajuns sub stăpâniri streine.

Incep acum suferințele românilor de aci, în trecut ca să le schimbe credința, iar în urmă, ca să le desființeze și naționalitatea. Vorba Apostolului Pavel: „Aducându-ne aminte de zilele cele mai dinainte... multă luptă de patimi am răbdat“ (Evr. X. 32.) O parte din Români — fie urmând cursul lor de continuă circulare, fie și mereu stingheriți de străini — descalecă din țara Făgărașului și contribue la consolidarea Munteniei; iar vitejii lui Dragoș Vodă și ai lui Bogdan trec din Maramureș în Moldova, întărindu-o.

Românii de dincoace de Carpați — deși slăbiți în puterea de rezistență — ca popor conservator, ducând un traiu de muncă câmpenească și în apropierea codrilor, alții de păstori în vecinică circulație și totuși de întoarcere la vatră, — și-au păstrat credința re-

ligioasă, cu acel adaus de cultură și de obiceiuri, care i-au format sufletul unitar, limba, cântările și distracțiile și toate calitățile etnice, în atmosfera cărora duceau **o viață proprie**; iar — în vreme de primejdie — se retrăgeau și se închideau — ca melcul — în siguranța vetrei familiare. Și numai când apăsarea dușmană devenea insuportabilă, căută cu mijloace extreme să scuture jugul, ca sub Horia și mai târziu sub lancu.

Viața acestui popor a ajuns deatâtea ori în primejdie gravă.

Dar Voievozii principatelor Dunărene, biserică și ierarhii lor, cu un cuvânt frații mai liberi, au avut mereu gândul îndreptat spre frații oprimați, cari le întăriseră și ei — în descălecările de circulare — rândurile cetățenilor răiți.

Când împrejurările le erau favorabile, Voievozilor cercau chiar a-și extinde posesiunea în părțile Ardelene și a libera o parte din frați.

Încă Mircea cel Bătrân, intitulat „Domn a toată Țara Românească“ își întindea stăpânirea nu numai în sudul Dunării, ci și în nordul Carpaților, unde i se închina ducatul Amnașului, Făgărașului și Banatul Severinului.

Și unde pășea puterea acestor voievozi, viața românească lua avânt. În deosebi credința primiă o întărire de a rezista oricăror ispite ori goane, deși adeseori a putut fi salvată cu simțite pierderi.

Ardelenii aveau, cum constată și marele nostru istoric Iorga, „sate și preoți“; dar **vlădicile**, adică forța principală a existenței Românilor ardeleni până în ziua Unirii naționale, ni le-au dat — la început și câteva veacuri dearândul — frații din principate. Și numai într'un târziu au putut Ardelenii a-și organiza ei înșiși episcopiile, cari în timpurile mai noi au lucrat nu numai pentru mântuirea vecinică, ci cu atâta succes și pentru mântuirea vremelnică a poporului român din atâtea nevoi.

Importanța extraordinară a acestui fapt istoric iese cu atât mai mult la iveală, când știm, cum Românii Ardeleni au trăit o viață proprie și publică românească **în și prin biserică** și așezămintele ei.

Așa apare în părțile Ardelene vlădica Ma-

carie încă la 1397, adică 2 ani după încheierea tratatului din Braşov (1395), în care Mircea cel Bătrân ni se înfăţişează în condiţii egale cu împăratul Sigismund în lupta de apărare a creştinătăţii împotriva invaziunii turceşti.

Radul-cel-Mare domn al Munteniei († 1508) — stăpânind Geoagiul din apropiere — înfiinţează acolo episcopie, unde mai târziu întâlnim pe episcopul Cristofor. Şi viaţa mănăstirească tot din ţările române a pătruns în Ardeal. Intemeietorul primelor mănăstiri române, călugărul Nicodim († 1406), înfiinţează şi mănăstirea Prislop din ţara Haţegului. Zamfira, Domniţa Voivodului Muntean Moise Vodă, o restaurează; şi îndată apare acolo un *vădică* românesc şi alţii după el.

Iară la nord Ştefan cel Mare (1504) şi fiul său Petru Rareş au izbutit a-şi asigura şi menţine posesiunile dela Ciceu, Cetatea de baltă şi altele. Urmările favorabile ale acestei posesiuni se cristalizează repede în episcopia lui Ştefan dela Mănăstirea Vadului, înfiinţate ambele de el. Această episcopie din timpul luptelor grele ale reformaţiunii cunoaşte, până în vremea lui Alex. Lăpuşneanu, vr'o 13 vlădici din cei mai distinşi, trimişi şi atârănători de Mitropolia dela Suceava; pe când episcopia dela Geoagiu, gravită spre a Ungrovlahiei.

Iară la sfârşitul veacului XVI (1595),—când a încheiat Mihai Viteazul tratatul de alianţă cu principele Ardealului Sigismund Báthory, a-cesta a recunoscut, că toate bisericile româneşti şi toţi slujitorii lor din cuprinsul Ardealului **se află „sub despusul mitropolitului din Târgovişte şi trăiesc după rânduielile bisericeşti ale ţării lui Mihai“**. Acesta — biruind la Şelimber — intră în Alba-Iulia, unde înfiinţează mănăstirea Sf. Treimi şi zideşte o biserică ortodoxă, drept catedrală a Mitropoliei Ardealului. Pe locul altarului ei stă azi această biserică a încoronării, unde am avut fericirea istorică a oficia slujba dela încoronare a celui ce a reînviat moştenirea lui Mihai şi a desăvârşit pe vecie alipirea Ardealului şi întregirea neamului.

Mihai aduce dela Prislop pe episcopul Ioan şi-l aşază Mitropolit la Alba-Iulia. Şi alţi urmaşi ai lui au venit din principatele române.

Dealtminteri Mihai nu crease un lucru nou, căci încă dela 1359 — când s'a înfiinţat Mitropolia în Argeşul Țării româneşti — datu-i-s'a mitropolitului de aci titluşul de „ . . . al Ungro-Vlahiei şi exarh al plaiurilor“ ceea ce însemna că el şi urmaşii săi dela Târgovişte,

mai târziu din Bucureşti, aveau — ca delegaţi ai patriarhului ecumenic din Constantinopol — grija păstoririi Românilor — pe atunci toţi dreptcredincioşi — din tot Ardealul, etc.

În puterea acestui drept — întărit şi de convenţia lui Mihai cu Sigismund Báthory — a sfinţit mereu mitropolii Țării româneşti pe mitropolii Ardealului. Cronica sfântă a mitropoliei mele dela Bucureşti păstrează **înscrierile** cu alegerea bisericească a Vlădicilor Ardeleni, făcute cu mâna lor, în cari cu iscălitura lor întăreau promisiunea a ţinea dreapta credinţă şi a asculta în totul de Mitropolitul Ungro-Vlahiei, încheiând cu „Aşa să le ajute Dumnezeu“.

A priceput marele Mihai Viteazul cu viaţa sa minte nu numai militară ci şi politico-diplomatică, ce putere înfăţişează biserica română — una şi nedespărţită — pentru unitatea sufletească şi deci pentru viitorul neamului? Deaceea a reînviat legătura veche de veacuri cu biserica Munteniei, care a durat până la 1700, când Austria cu lozinca ei „divide et impera“ a rupt'o, văzând ce primejdie cuprinde pentru împărăţia ei această legătură. Mergând mitropolii Ardealului la mitropolia Ungro-Vlahiei pentru a fi hirotoniţi, intrau cu acea ocazie şi pe la Voivodul ţării, dela care — încărcăţi de daruri — se întorceau îmbărbătaţi şi însufleţiţi la scaunul păstoririi lor, unde îi aşteptau multe greutăţi, pe cari însă le învingeau cu ajutorul fraţilor de peste munţi.

Episcopul Dosofteiu (1622—25) vine la Alba-Iulia la stăruinţa Voivodului Ştefan Tomşa din Moldova, unde era exarh al mănăstirilor.

Mitropolitul Ilie Jorest al Albei-Iulia vine dela mănăstirea Putna la sfatul lui Vasile Lupu.

Mulţi alţi Domni români, ca Matei Basarab, Şerban Cantacuzino şi în deosebi Constantin Brâncoveanu, dau Ardealului o deosebită atenţie, zidind biserici şi mănăstiri. Constantin Brâncoveanu scrie despre mitropolia dela Alba-Iulia „că se luptă cu potrivnicii ei, ca o corabie în mijlocul valurilor înviforate ale mării“. Deaceea oferă mitropolitului ajutor bănesc în galbeni şi moşia Merişani. Zideşte la Sâmbăta de jos mănăstire, a cărei restaurare e aproape gata, la Făgăraş biserică.

Biserica Sf. Nicolae din Scheii Braşovului primeşte din belşug danii multe în moşii şi munţi dela mai mulţi voievozi români, din cari a susţinut însemnate aşezăminte de cultură românească, ca liceu clasic, liceu real, şcoala comercială, şcoale primare numeroase etc.

Scrisorile lui Constantin Brâncoveanu, către Brașoveni sunt dovezi clasice de marea îngrijire ce-o da Românii Ardeleni, în primejdie de a-și pierde credința, care i-a ocrotit de veacuri.

Multe alte biserici, ca cea dela Porcești, Rășinari, Ocna Sibiiului, Buia, etc., sunt făcute de voievozii români.

Până și biserica mănăstirii dela Munkács, dincolo de Maramureș, în părțile rutenești, e zidită de voivodul Moldovean Constantin, la 1661. (Hodinka Antal. Istoria episcopiei gr. cat. din Munkács pg. 173).

*
* *

Iară în vremea tiparului, tot din țara românească, dela Târgoviște, vine vestitul cărturar diaconul Coresi la Brașov și să străduiește o viață întreagă a scrie cu tiparul în limbă românească cărți pentru trebuințele bisericilor. Ucenicii lui fac tipografii românești la Orăștie, și la Sebeșul-săsesc în veacul XVI. Când mitropolii din Alba-Iulia vor să reînnoiască tiparnița lor, dela Matei Vodă le vin teascurile și meșterii tiparnici. „Meșterii străini” de cari vorbește Mitropolitul Simion Ștefan în Noul Testament dela Belgrad (1648), înseamnă tipograf din Țara Românească. În vestita prefață a acestui Nou Testament vorbește acest mitropolit atât de elocvent, cași înainte de el mitropolitul Varlaam al Moldovei, despre unitatea limbii și prin limbă a sufletului românesc, care avea să fie prima garanție a unității noastre. Asemenea tipografii au lucrat în continuu în Ardeal până în vremea lui Constantin Brâncoveanu; chiar și la tipografia fraților dela Blaj, până târziu.

*
* *

Dealtă parte aflăm cărțile de slujbă bisericească, tipărite în principatele Dunărene, răspândindu-se în tot Ardealul până în nordul Maramureșului și în satele de lângă Tisa Torontalului și la Panciova de lângă Dunăre. Cazanla Mitropolitului Varlaam dela Iași (1643) și Pravila cea mare a lui Matei Vodă (1652) le găsim și în sate mici din Banat. Până și schitululețul din Toplița leagănelui meu smerit, întemeiat de o doamnă din Moldova, primea cărți rituale dela Târgoviște. Preoți din Maramureș veneau la București să cumpere cărți. Iar din principate circulau mereu călugări cu traista plină de cărți din tiparnițele mănă-

năstirilor dela Râmnic, Govora, Buzău, Neamțul, etc., în tot Ardealul și Banatul.

Călugării — ca și păstorii — nu cunoșteau granițe. Treceau din principate în Ardeal și înapoi, răspândind slova bisericească și românească, căci modești — cum se înfățișau — nu prea erau băgați în seamă.

*
* *

Din aceste date — la cari istoria mai poate adăuga multe alte, — rezultă evident, cum întreaga viață sufletească superioară a Românilor Ardeleni s'a îndrumat veacuri de-a rândul de frații de dincolo de Carpați, cu viață socială și politică independentă. Chiar și când dela Ardeleni venea inițiativa — spune Iorga — „Pecetea României libere eră necesară pe orice învoire pentru ca ea să devie dogmă acceptibilă pentru Românii ceilalți”. Aceste influențe și îngrijiri, au creat unitatea de limbă, cum nu o are alt popor — de credință și de simțire, cari în mod firesc trebuiau să pregătească și unitatea politică.

Când stăpânitorii străini au observat primejdia acestor legături frățești, au început reacțiunea. Episcopul catolic Napragy din Alba-Iulia cere — după căderea lui Mihai — să fie dăruită biserica zidită aici de el, fiindcă nu se cuvine să stea o biserică „schismatică” lângă fereastra palatului din Alba-Iulia. (Non decet penes fenestram pallacii schismaticum templum fieri: 18, II—1602).

S'au început prigoniri înverșunate contra celor veniți din Țara românească, interzicându-se după căderea lui Mihai, mai ales preoților și călugărilor intrarea în Ardeal, căci — ziceau Ungurii — „prin călugări le-a venit perirea din Țara românească. Să fie deci toți izgoniți din Ardeal, căci ei fac pe spionii, și au dus lui Mihai vești de starea lucrurilor”.

Tocmai din aceste motive toate episcopiiile cu mitropolie cu tot, au fost nimicite; în cursul veacului al XVIII; iar mănăstirile arse și zdrobite cu tunurile austriace, iar călugării alungați.

Este deci cert, că îngrijirea fraților din principate de soarta Ardelenilor a fost nu numai statornică în tot cursul veacurilor, ci și **salvatoare** pentru ei.

Dar chiar existența pasivă a principatelor Dunărene, mai târziu a regatului român, eră pentru Românii din provinciile subjugate o forță de încurajare, o nădejde vie a celor ce cu timpul au să vie, o sperietoare a agreso-

rilor, ca să-i mai îmblânzească și împiedece în pornirile lor. Cu drept cuvânt scrie încă fiul lui Mircea, Alex. Aldea, conducătorilor orașului Sibiu, că „dacă s'ar întâmpla să piară Țara românească, ar peri și ei“.

Dar Românii liberi n'au stat nepăsători nici în ultimul timp față de prigonirile fraților din Ardeal, cari deveneau tot mai îndrăznețe și a căror reamintire azi numai ar turbura aceste clipe festive.

Ori cât de largă se părea într'un timp că se deschide prăpastia dintre Ardeal și Țara românească prin tendințele Habsburgilor de-a înstrăina pe Ardeleni de aspirațiile și credința, ce o are restul neamului, totuși nădejdea de ușurare a acestora eră îndreptată mereu peste munți. Chiar vestitul episcop martir al bisericii surori Inocențiu Micu Clain, când pentru ținuta-i românească trebuia să plece amărât până în adâncul sufletului în cel din urmă drum al său, spre Viena, a spus protopopilor săi, întruniți la sinod în vara anului 1744: „Dacă mă întorc dela Viena, voi pleca cu voi preste munți“. Dar nu s'a mai putut întoarce, fiind exilat la Roma, unde a murit. Intocmai spuneau și țărani în timpul revoluției lui Horia: „decât să se mai întorcă la starea de iobăgie, mai bine părăsesc Ardealul și trec cu toții în Țara Românească“. Aici a și fost în cursul veacurilor adăpostul atâtor Ardeleni pribegi, plămădind și ei — împreună cu frații liberi — aluatul întregirii de mai târziu a neamului, pregătind realizarea visului, care a cauzat atâtea nopți neliniștite agresorilor seculari.

După biruința lui Mihai la Șelimber și instalarea lui la Alba-Iulia, istoricul Ardelean Gáspár Veres Boitinus termină povestirea acestei biruințe cu sentința: **„Legea inevitabilă a destinului nu poate fi schimbată prin nici un fel de prevedere umană“**. („Inevitabilis factorum lex humana providentia mutari non potest“). Așezarea stăpânirii românești din Ardeal eră deci considerată încă dela 1600, ca o *lege inevitabilă a destinului*.

Acest destin l-a realizat — după biserica întemeiată, organizată și ajutată de frații liberi — al doilea factor hotărâtor în istoria neamului — *armata lor*, ostașii gloriosului Rege Ferdinand cu vitejii ei generali și ofițeri, ajuto-rați de armatele aliate, încât bărbații de stat ai țării — cari au pregătit mereu și conștient unirea politică integrală, — după biruințele

ostășești — au putut pecetlui unitatea națională, în sfatul marilor aliați.

Cu drept cuvânt a putut rosti la începutul lui August 1919 în marele sfat național dela Sibiu, președintele guvernului Ardelean, acum al guvernului României întregite, cuvintele: „Noi mărturisim cu recunoștință, că unirea neamului românesc a făcut-o România independentă, după cum pe vremuri Piemontul a fost acela, care a săvârșit unirea Italiei. România și bărbații ei cu prisos au înțeles, ce trebuie să facă, și regatul vechi a fost la înălțimea chemării sale“ („Patria“, 7 August 1919).

Iată de ce, înainte de-a veni la Alba-Iulia, adus-am prinos de recunoștință — în numele Ardealului și a tuturor Românilor — osemintelor dela Mărășești și prin ele tuturor celor ce prin jertfa lor supremă ne-au dat alipirea Ardealului la patria mamă, și armatei române, care chiar în capitala Ungariei a rezolvat procesul milenar dintre 2 neamuri vecine, din cari unul în mod nefiresc voia să lipsească pe celălalt de ființa sa etnică și viața proprie.

Iată de ce eram datori a răsplăti și bisericii strămoșești marile ei servicii făcute neamului, alegând deocamdată locul unde se va clădi „Catedrala Mântuirii neamului“ drept semn de recunoștință față de Atotputernicul Dumnezeu, care ne-a ocrotit în cursul celor 20 veacuri de existență și dela care și pe viitor așteptăm tot darul și ajutorul, precum cu drept cuvânt observă adânc cugetătorul Eminescu, când scrie: „Istoria lumii cugetă, deși încet... însă sigur, și istoria omenirii e cugetarea lui Dumnezeu“.

Lui avem deci să-I mulțumim ceeace suntem.

Cu sentimente de vecinică recunoștință către frații din vechiul regat, cari pentru desrobirea Ardealului **din cea mai curată iubire de frate** au jertfit hecatombe de cei mai viguroși și iubiți fii ai lor, — cu chiama-re Românilor de pretutindenea la iubire și încredere și la cinstită muncă frățască și armonică de consolidare a scumpului patri-moniului câștigat: — ne încredințăm, ca și în trecut, în mâna Celui de sus, rostind în rugăciunile noastre zilnice cuvintele însuflețitului vechiu-dascăl dela Brașov:

„Lăudați-L, că e mare Dumnezeu,
„C'a păzit cu mână tare
„Pe Român, poporul său“, Amin.

M.

CATEHISM ORTODOX CONTRA SECTANȚILOR

EDIȚIA SFÂNTULUI SINOD BULGAR.

de Bogoliubov-Kalnev

Ș. 3. Despre Venerarea Cinstitei Cruci.

Întrebare. Biserica Ortodoxă — din ce motive venerează cinstita cruce?

Răspuns. Sfânta noastră biserică întemeiază venerarea crucii pe exemplul dat de primii creștini. În afară de aceasta, venerând Sf. Cruce, biserica se conduce de arătările Cuvântului Dumnezeu. În epistolele apostolice, Hristos se numește „jertfă” (Evr. 9: 28), înaintea dreptel judecări a lui D-zeu, pentru păcatele oamenilor. Pe cruce a suferit Hristos jertfa mucenicească. Așă dar, crucea este *jertfelnicul creștin, altarul* — după cuvintele Apostolului (Evr. 13: 10).

Întrebare. De ce alte considerațiuni biblice se mai conduce biserica ortodoxă, când venerează crucea văzută?

Răspuns. Sunt mai multe considerațiuni, de pildă: Venind în lume, Hristos a adus cu sine dreptatea sau îndreptățirea oamenilor înaintea lui Dumnezeu (Rom. 3: 22, 25). El a săvârșit această mântuire a noastră, pătimind pe cruce, pentru noi. În chipul acesta crucea este *acel lemn binecuvântat prin care se face*, sau prin care a apărut „dreptatea” Dumnezeielască (Înțelepciunea lui Solomon, 14: 7).

Pentru noi creștinii, crucea este „steagul” mântuirii noastre. Acest steag îl ridicăm deasupra bisericilor și în casele noastre spre a le deosebi de giumile turcești și de locașurile de închinare ale celor ce nu cred în Hristos (comp. Num. 21: 8, 9 și Ioan 3: 24). Crucea *văzută* ne amintește tocmai de acea cruce *duhovnicească* pe care suntem dator să o purtăm, ca pe un steag, — în viața noastră (Mat. 10: 38), — cu lepădare de sine, nelemându-ne nici chiar de moarte.

Cugetând la aceste însușiri ale crucii lui Hristos, o venerăm: ca pe un *jertfelnic* creștin, care, după Cuvântul lui Dumnezeu, este *Sfânta Sfințelor*. (Eșire 29: 37:), ca pe „*lemnul binecuvântat*” prin care a apărut în lume dreptatea lui Dumnezeu; — ca pe *steagul* văzut al mântuirii noastre în Hristos.

Întrebare. Venerarea crucii materiale nu cumva este contra învățăturai apostolice?

Răspuns. Nu! Ap. Pavel scrie: „*să nu-mi fie mie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume!*” (Galat, 6: 14). Nu se poate cugeta, că Ap. Pavel „s’a

lăudat” numai cu crucea materială, uitând patimile lui Hristos. Lemnul în sine, fără credința în Domnul, răstignit pe cruce, nu are însemnătate harică pentru creștini (comp. Galat. 3: 13). Dar, lăudându-se cu „crucea Domnului”, Ap. Pavel nu a înjosit nici crucea materială. Despre aceasta vorbește, înainte de toate, sensul literar al cuvintelor apostolice. În evanghelie, se numește „crucea Domnului” tocmai lemnul crucii pe care a pătimit Mântuitorul. Putem vedea aceasta din următoarele cuvinte ale Ev. Ioan: „*Și stăteau lângă crucea lui Iisus, muma lui și sora mumei lui...*” (Ioan 19: 25). În felul acesta, și crucea făcută din lemn — la evangheliști — se numește „crucea Domnului”. Relese, că față de crucea materială, se pot referi cu dispreț numai acei oameni cari cântă în struna iudeilor, — numai acei ce doresc să rădă de Hristos (Vezi Mat. 27: 42).

Întrebare. Dar ce anume fapt întărește, în chip deosebit, că primii creștini aveau în mare cinste crucea materială a lui Hristos?

Răspuns. Lucrul acesta ni-l întărește istoria creștină, cea mai veche. Ea vorbește, că păgânii, dorind să-și bată joc de creștini, aruncau necurățenia pe locul unde a pătimit Domnul și în care sta înfiptă cinstita Lui cruce, — pe acel loc — unde — după cum se vede — creștinii mergeau cu evlavie.

În fața crucii lui Hristos „în praf” a îngenuchiat bărbatul apostolic Sf. Ignațiu Purtătorul de Dumnezeu (Epist. lui către Ef. cap. 18). Iar scriitorul vechiu, Tertulian (mort pela 220 după Hr.), în apărarea fraților săi de credință, spune: „*dacă suntem învinuiți pentru faptul că ne prosternăm în fața crucii — de aceasta nu ne rușinăm*” (Apologetic. cap. 16).

Întrebare. De ce anume idei sunt pătrunși creștinii ortodocși când venerează crucea văzută a lui Hristos?

Răspuns. La această întrebare, — în deplină potrivire cu spiritul Apostolic, răspund Părinții celor 7 sinoade ecumenice. Ei spun: când vezi pe creștini că se închină înaintea crucii, să știi că ei se închină lui Hristos Cel Răstignit și nu lemnului. Dacă ei ar venera firea lemnului, ar trebui atunci să se închine înaintea tuturor lemnurilor și pădurilor... Noi însă nu spunem nici crucii, nici chipurilor sfinților: „*voi sunteți dumnezeii noștri*”, fiindcă ele nu sunt dumnezeii noștri, ci icoane ale lui Hristos și ale

sfinților Lui, ce se întrebuițează pentru amin-tirea și cinstirea sfinților (Lucrările Sinoad. E-cum. Tom. 7, pag. 279).

Intrebare. Ce îndreptățiri, pot lua creștinii ortodocși din Biblie, pentru venerarea văzutei cruci a lui Hristos ?

Răspuns. Prima dintre aceste îndreptățiri este exemplul dat de oamenii sfinți, din vechime. În dispoziția lor plină de evlavie spuneau: „*Să intrăm în locașurile lui*” Dumnezeu „*să ne închinăm în locul unde au stătut picioarele lui*” (Ps. 131:7). Acești oameni cinsteau pe Unicul Dumnezeu și totuși „s’au închinat” la picioarele lui—Arca Alianței. (1 Paralipomena 28:2). Tot astfel și creștinii ortodocși, cu zdrobire de inimă, sărută ranele Mântuitorului nostru și venerază crucea pe care El a pățimit — crucea — a cărei înfățișare ne vorbește despre faptul mântuirii noastre prin Hristos.

Intrebare. De ce poartă creștinii crucea la gât ?

Răspuns. Pentru a-și aminti neîncetat de chinurile lui Hristos (Evr. 13:13). Ca semn al acestor chinuri, ce suntem datori să le purtăm—după învățătura Evanghelică (Mat. 10:38), — *legăm crucea la gât* pentru ca în întreaga noastră viață și cu toate gândurile și simțirile inimii noastre să ne facem robi Mântuitorului (Rom. 6:22). Lucrul acesta ni-l și amintește, la fiecare pas, crucea ce purtăm la gât. Obiceiul — de a purta crucea văzută—a fost cunoscut primilor creștini. După moartea dreptei Macrina, sora Sf. Vasile cel Mare, au găsit cruce la gâtul ei dimpreună cu o părticică din lemnul cel dătător de viață.

CAP. VII.

Despre orânduile religioase, bisericești, ortodoxe.

Intrebare. Pe lângă observarea poruncilor evanghelice directe, mai suntem oare datori să păzim și statutele — orânduile — bisericești ?

Răspuns. Fără îndoială, că suntem datori să să le păzim. Orânduile bisericești ne păzesc de desfrâul vieții. Ele adaogă o ținută creștină-ortodoxă în purtarea noastră externă.

Intrebare. Sfinții bărbați, păzit-au ei oare orânduile bisericești ?

Răspuns. Le-au păzit cu sfințenie. Evanghelistul Luca scrie despre evlaviosul preot Zaharia și despre soția lui Elisabeta: „*Și erau amândoi drepti înaintea lui Dumnezeu, umblând fără prihană întru toate poruncile și rânduelile Domnului*” (Luca 1:6).

Intrebare. De ce este de trebuință să vorbim

creștinilor de astăzi despre păzirea orânduilelor bisericești ?

Răspuns. De oarece se observă la mulți înclinarea nu numai de a călca, ci și de a schimonosi sfintele orânduile bisericești.

Intrebare. Cum să statornicim raporturile noastre față de orânduile bisericești ?

Răspuns. Intocmai ca o maică iubitoare, Sf. Biserică cu orânduile sale, ne păzește de ne-curăția păcatului. Din această pricină, pentru mântuirea sufletului nostru, suntem datori să ne supunem tuturor orânduilelor bisericești, fără împotrivire (comp. Luca 1:6), Mântuitorul a zis: „*iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie fie ca un păgân și vameș*” (Mat. 18:17).

§ 1. Despre Sfintele Posturi

Intrebare. În ce constă adevăratul post ?

Răspuns. Acei ce postesc cu adevărat, sunt datori să se păzească de fapte rele, să cugete, cu sânguință, la bine și adevăr (Isaia 58:6 și 7) și să-și înfrâneze trupul dela plăceri pieritoare și mâncări alese.

Intrebare. De unde se vede că postul mântuitor constă, între altele și din înfrânarea dela mâncări alese ?

Răspuns. Lucrul acesta se vede din cuvintele proorocului Daniel: *am fost în întristare. . pâine aleasă nu am mâncat, carne și vin nu au intrat în gura mea*. (Dan. 10:3).

Intr’o astfel de înfrânare, neîntreruptă au petrecut primii creștini. Așa, despre Ap. Iacob se știe, că nu a mâncat deloc carne și nu a băut vin. Primii creștini din Alexandria, învățați de Ev. Marcu, mâncau numai seara, iar de carne și de vin nu se atingeau deloc.

Intrebare. Pe acest temei nu pot oare creștinii să socotească carnea și vinul drept *necurate*, judecate în însăși firea lor ?

Răspuns. Nu! Lucrul acesta ar fi protivnic Cuvântului Dumnezeesc. La nunta Cana Galileei Mântuitorul a dat vin oamenilor (Ioan 2:—10). Ap. Pavel a îngăduit ucenicului său Timotei (1 Timot. 5:23) să întrebuințeze câte puțin vin ca doctorie.

Cu privire la mâncare, Apostolii au rânduit, că creștinii se pot spurca numai cu „*cele jertfite idolilor, cu sânge și cu carne de dobitoac sugrumat*” (Fapt. 15:29).

Toate celelalte, create de Dumnezeu și pe cari Biserica le-a binecuvântat să fie mâncate la timpul cuvenit, sunt bune și, în niciun caz nu pot spurca pe credincioși (1 Tim. 4:3—5).

Intrebare. Cu ce scop a rânduit Biserica posturi *obștești* pentru credincioși ?

Răspuns. Spre a se stârni un singur gând și o dispoziție obștească de căință — religioasă — pentru toți creștinii cari vor să se mântuiască, deoarece stă scris: „*Bucurați-vă cu cei ce se bucură, plângeți cu cei ce plâng*“ (Rom. 12: 15) și încă: „*Dacă, pentru o mâncare, fratele tău se mănnește, nu mai umbli potrivit iubirii. Nu pierde, cu mâncarea ta, pe acela pentru care a murit Hristos*“ (Rom. 14: 15). Pentru acest motiv sunt datori creștinii să se cruce unii pe alții și niciodată să nu se smintească cu nimic. *Sosind postul, fiecare să-l țină cu sfințenie înfrânându-și sufletul și trupul* (comp Fapt. 27: 9).

Intrebare. De unde au luat creștinii ortodocși diferitele posturi: cel mare, al Sf. Marii, etc.?

Răspuns. Biserica ortodoxă îndatorește pe fii săi să postească, în amintirea diferitelor întâmplări dureroase, ce au avut loc în creștinism, sau în viața unor persoane, ce s'au trudit în deosebi, pentru Dumnezeu. Așa ținem postul cel mare spre a imita postul de 40 de zile al Mântuitorului, pregătindu-ne, cu duhul și cu trupul, să întâmpinăm marea sărbătoare a Învierii Domnului, sau Paștele. Postul Sf. Petru este închinat căpeteniilor Apostolilor: lui Petru și lui Pavel. Acești apostoli au străbătut lumea toată, predicând Evanghelia. Gândindu-ne la virtuțile vieții lor, oare nu merită să postim, să ne închinăm și să ne pocăim de păcate?

În postul Sf. Marii, noi ne simțim pătrunși de adâncă piozitate în fața numelui și adormirii Sf. Fecioare. În cinstea și amintirea ei ținem post aspru.

În postul Nașterii ne curățim sufletele și trupurile spre a întâmpina cu vrednicie ziua Nașterii lui Hristos. În toate aceste împrejurări, noi facem întocmai ca biserica apostolică, ce a ținut diferite posturi, lucru scris în Fapt. Apost. — 13: 2; 27: 9 com. 1 Cor. 7: 5) Primii creștini au ținut, deasemenea, posturile noastre, lucru povestit de istoria bisericească. Despre postul cel mare vorbesc chiar pravilele Apostolice (69). Tot despre el amintește Sf. Ignățiu Purtătorul de Dumnezeu în epistola către Filipeni: „nu disprețuiți postul Păresimilor. El servește drept asemănare a vieții lui Hristos“. În același chip vorbesc monumentele străvechi despre celelalte posturi ținute de creștini: al Nașterii Domnului, al Sf. Născătoare de Dumnezeu, și al Sf. Petru.

Intrebare. De ce postesc ortodocșii Miercurea și Vinerea?

Răspuns. Miercurea a hotărât Iuda să predea

pe Hristos, iar Vinerea a fost restignit Domnul. Postim deci în aceste zile dureroase „*când mi-rele a fost luat dela noi*“ (Marc. 2: 20). Creștinii au primit poruncă să postească Miercurea și Vinerea, ca și în postul mare, chiar din timpurile apostolice. Lucrul acesta se vede din a 69-a pravilă a Sf. Apostoli.

§ 2. Despre semnul Sfintei Cruci.

Intrebare. De ce se umbresc creștinii ortodocși cu semnul Crucii.

Răspuns. Cu aceasta marturisesc ei, în mod văzut, credința lor în Domnul cel Răstignit, proslăvindu-l „*cu trupurile lor*“ (1 Cor. 6: 20)

Intrebare. Ce îndeamnă pe creștini să-și facă Cruce?

Răspuns. Fiindcă doresc să se asemenea creștinilor străvechi, în a-și mărturisi credința lor, în Domnul cel răstignit. În timpurile apostolice exista obiceiul să se folosească la rugăciune, de mâini, ca mijloc de arătare al credinței și iubirii lor față de Mântuitorul. Ap. Pavel mărturisește despre acest lucru, scriind: „*Vreau ca bărbații să se roage în tot locul, ridicând mâini cucernice, fără de mânie, și fără de gâlceavă*“ (1 Timot. 2: 8).

Intrebare. După dorința apostolului, cum trebuie să ridicăm mâinile?

Răspuns. Paralel, cu mărturia adusă de vechile întocmiri creștine, lucrul acesta se lămurește și din cercetarea unor locuri biblice. Cîtim în psalm: „*ridicarea mâinilor mele să fie ca o jertfă de seara*“ (140: 2). Jertfa noastră este Hristos, răstignit pentru noi pe cruce (1 Cor. 5: 7; 15: 3).

Insemnează deci că atunci când ridicăm mâna spre a face semnul crucii (să ne închinăm), suntem datori să închinăm credința noastră în Hristos cel răstignit. Lucrul acesta îl și mărturisim prin semnul crucii.

Intrebare. Porunca apostolului privitoare la „*ridicarea mâinilor*“ (1 Timot. 2: 8), așa cum o înțelegem noi, se potrivește oare cu sfânta vechime?

Răspuns. Potrivire deplină! Creștinii străvechi, în timpul rugăciunii, își făceau semnul crucii cu mâna dreaptă. Despre aceasta mărturisește Sf. Iustin Martirul (mort în 165 după Hr.): „creștinii sunt datori să se închine cu fața spre răsărit și să-și facă semnul crucii, nu cu mâna stângă, ci cu *dreapta*“. Tertulian, mort pe la 220 după Hr., scrie: „la orice întreprindere reușită, la orice intrare și ieșire, în momentul îmbrăcării și încălțării... într'un cuvânt la orice

ocupațiune a noastră ne înconjurăm capul cu semnul Crucii, potrivit cu *predania apostolilor*. Ei au inspirat pe primii lor ucenici, și prin ei pe toți credincioșii să pună *pecetea crucei pe fața și piepturile lor* drept semn al mântuirii lor. Insemnează deci, că ei se umbreau semnul crucii — cruce mare — după cum este obiceiul la orto docși.

Intrebare. De ce împreună degetele când facem semnul crucii ?

Răspuns. Cu degetele dela mâna dreaptă, în-tocmai ca, cu litere subliniem credința noastră în Sf. Treime. Acest obicei a fost rânduit în biserică, din cele mai vechi timpuri. Despre el

mărturisește Sf. Ciril din Ierusalim, zicând: „să nu ne rușinăm a mărturisi pe cel răstignit, cu îndrăsneală, să înfățișăm cu *degetele* semnul crucei: la cap și la tot“ (13 Cap. și urm.).

Cu degetele întinse și împreunate într'una, închipuim credința noastră în Dumnezeu, Intreț în Fețe. In felul acesta, cu degetele dela mâna dreaptă, înscriem oarecum, sau „legăm“ de noi (pildele 7: 1—3) adevărul de temelie al creștinismului. Cu aceasta, nu numai că nu greșim, dar și ajutăm nouă înșine și altora să-și înalțe inimile, cu mai multă înflăcărare, spre Dumnezeu.

Traducere de Pr. ST. ILIESCU,
Misionar.

RAPORTUL GENERAL

al Consiliului Eparhial Plenar către Adunarea Eparhială

Onorată adunare eparhială,

Avem onoare a înainta, aci alăturat, cu anexele sale, raportul general al Consiliului eparhial plenar, despre activitatea sa pe anul 1928.

1. Înainte de a începe lucrările curente, aducem la cunoștința adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, un fapt de natură întristătoare; moartea d-lui *Const. Nicol*, avocat și deputat de Vlașca, care era membru al adunării noastre din partea circ. XIX Videle, întâmplată în ziua de 2 Aprilie (a treia zi de Paști).

Un element tânăr, cu putere de muncă, cu mare dragoste pentru chestiunile bisericești, alergător fără preget, ori de câte ori i s'a cerut sprijinul, nu numai că lasă un gol în adunarea eparhială, dar biserica pierde un convins și cald sprijinitor al intereselor ei.

2. Toate hotărârile adunării eparhiale din 1928 s'au executat de către secțiile respective ale Consiliului nostru, și despre efectuarea lor se dă raport de fiecare secție, aci alăturate.

3. În conformitate cu art 124 din statut și în cadrele împărțirii atribuțiilor celor doi P. P. S. S. Vicari, de către I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit, în cursul anului trecut, lucrările Consiliului eparhial au fost prezidate în modul următor:

a) P. S. Vicar Titu S. Târgovișteanu a prezidat ședințele secțiilor: administrativă și culturală, iar

b) P. S. Platon C. Ploeșteanu — ședințele secției economice.

Cei doi P. P. S. S. Vicari au fost continuu la datorie, îndeplinindu-și însărcinările date cu prisosință și expediind la timp lucrările curente noi, afară din Consiliu, sub înalta supraveghere și îndrumare a I. P. S. Patriarh Regent, care cu o neobosită râvnă urmărește fiecare act din Arhiepiscopie, cu toate multiplele ocupațiuni și marea răspundere ce o are, fiind în Consiliul de Regență.

4. Ședințele Consiliului Eparhial ținute în cursul anului 1928 sunt;

a) Sub președenția P. S. Tit.

Secția administrativă bisericească a ținut 10 ședințe.

Secția culturală 4 ședințe.

Afară de acestea 4, secția Culturală a mai ținut 7 ședințe cu profesorii respectivi, în vederea organizării academiei de muzică și Seminarului monahal.

b) Sub președenția P. S. Vicar Platon, secția economică a ținut 10 ședințe.

Secțiile unite (plenar) a ținut 3 ședințe
Total 27 ședințe.

Domnii Consilieri onorifici au venit regulat la ședințe, dând tot interesul chestiunilor ce li s'a adus spre deliberare. În special, la secția administrativă, bisericească au

fost aproape întotdeauna toți. Când au lipsit cei titulari au fost chemați supleanții.

5. Aducem la cunoștința Onor. Adunării Eparhiale că, în conformitate cu art. 140 din statutul de organizare al bisericii ortodoxe române, și după 2 ani de practicare a afacerilor dela secția administrativă bisericească și la cea economică, au fost *definitiv* *Consilierii* referenți: Pr. Eugen Bărbulescu și Protopop Const Moldovan, în posturile în cari au fost aleși de adunarea eparhială, cu decretul No. 5117 din 27 Iulie 1927, iar Pr. Manea Popescu, după o practică de un an, asemenea a a fost definitivat în postul său de referent cultural, cu decretul No. 52 din 14 August 1928.

Rugăm adunarea eparhială să ia act de acesta.

6. Numărul *total al hârtiilor* intrate la Arhiva Consiliului pe 1928 este de 14.842 iar ieșite rezolvate de 9.486
Total 24.328

Conform hotărîrii adunării eparhiale din 1928, anul acesta, începând cu Ianuarie s'a introdus la Arhiepiscopie noua organizare a secțiilor și serviciilor lor, cu un singur număr la acte, și la intrare și la ieșire.

Anexa I.

Prezentăm pentru aceasta 2 *regulamente*: unul al Consiliului Arhiepiscopesc în general, și alt *regulament special*, pentru organizarea și funcționarea secției economice cu serviciile sale. **Anexa II.**

Deasemenea mai prezentăm un *regulament* care fixează atribuțiile revizorului eparhial. **Anexa III.**

Toate aceste regulamente, rugăm Onor Adunarea eparhială a le lua în cercetare și a le da aprobare, spre a fi aplicate. Ele vor fi cercetate punct cu punct, de consiliul plinar, și aplicate în mod provizoriu, comunicând în sesiunea viitoare a adunării eparhiale rezultatele obținute, și observațiunile făcute.

7. *Sub raportul funcționarilor*, aducem la cunoștința adunării eparhiale, că anul acesta stăm mai bine decât anul trecut.

În urma votului adunării de anul trecut și a stăruinței depuse pe lângă Onor. Minister al Cultelor, de către I. P. S. Patriarh prin referentul economic, cu toate economiile ce s'au făcut în bugetul statului, totuși s'au introdus în bugetul Arhiepiscopiei, un nu-

măr de 10 posturi noi de funcționari și anume:

1.	Un Arhît. șef cl. I cu baza de lei	2400	lunar
2.	" avocat cl. I " " " "	1900	"
3.	" șef de serv. cl. I cu " " "	1450	"
4.	" " " " III " " "	1350	"
5.	" " de birou " I " " "	950	"
6.	" impiegat cl. I cu " " "	600	"
7.	4 " " III " " " "	500	"

Total 10 funcționari noi.

Toate aceste posturi de funcționari au fost completate prin înaintări și numiri noi, în conformitate cu prevederile statutului de organizare, statutului funcționarilor și după recomandarea comisiunei de numiri, și împărțiți fiecare la serviciile unde s'a simțit mai mare lipsă, după alăturatul tablou. **Anexa IV.**

De asemenea, în cursul anului trecut, s'a completat și postul de *misionar*, punându-l în serviciul secției culturale, pentru mișcarea misionară și combatere a sectelor, în care scop se *va deplasa* la locurile unde va fi nevoie în eparhie.

Postul de *secretar* al Consiliului, încă nu l-am completat până acum fiindcă nu am găsit o persoană aptă pentru aceasta, care să corespundă acestui post și dorințelor înaltei chiriarii.

Se mai simte nevoia a cere Onor. Minister să introducă în bugetul arhiepiscopiei și un *pictor expert* la ordinul Consiliului eparhial, care să revizuiască nu numai modul de executare al picturii bisericilor, ca tehnică și material, dar chiar din punct de vedere al stilului bizantin, căci am observat că s'a introdus o mulțime de pictori cărpaci cari mai mult strică decât pictează. Și, având prin aceasta și un început de școală de pictură bizantină la Mitropolie, am putea revizul multe autorizații; iar pe cei neformați să-i chemăm spre perfecționare.

Mai cerem deasemenea trecerea în buget a încă un *șef de serviciu*, care să aibă în grijă întreaga arhivă și registratură, organizată și pusă la punct.

Pentru buna funcționare a protopopiatelor, revelăm din nou cererea unanimă a tuturor protopopilor: să se treacă în bugetul statului din nou posturile *de secretari și de impiegați*, cari sunt prevăzute prin lege și statutul de organizare.

Lucrările din protopopiate s'au aglomerat așa de mult. încât nu-i cu putință ca un protopop să facă și lucrări de cancelarie și

cercetări, și anchete și delegații oficiale, inspecții în parohii, statele de salariu ale preoților, cu mulțimea și exactitatea țițrelor și în acelaș timp, să mai aibă și biserică cu enorie.

Este necesar: sau să li se dea ajutoare (secretar, impiegat și oameni de serviciu) și lăsați în situația actuală, sau să li se pună suplinitori din oficiu la biserică și lăsați liberi a inspecta pe preoți în exercitarea oficiului Duminica și sărbătoarea. Dar atunci să li se dea echivalentul de salariu, ca să poată trăi.

Și în acest caz încă au nevoie de personalul de cancelarie arătat.

Adăugăm aci tabloul cu numele tuturor demnitarilor și funcționarilor Arhiepiscopiei, cum și personalul Catedralei Patriarhiei.

8. *Numărul protopopiatelor* a rămas acela de 21, cu numărul de parohii arătat în dreptul fiecăruia, după alăturatul tablou, aprobat și de Ministerul Cultelor cu adresa Nr. 12.979/929.

S'a cerut însă și s'a aprobat, în Cnsiliul plenar dela 19 Iulie 1928, ca:

a) Parohia Manu-Cavafu și Căramidarii-de-jos din capitală, să treacă dela circ. III, cum era până acum, la circ. II sub protopopul C. Moisiu.

b) Parohia Sf. Vineri din Ploești și Bucovu (rurală) să treacă dela circ. I la circ. III, Urlați.

Iniințarea de noi parohii, pe protopopiate, se va arăta la raportul secției administrative bisericești.

9. Cu privire la locurile rămase vacante în adunarea eparhială: un loc de cleric din Giurgiu circ. XVIII, prin demisiunea Pr. Gr. Popescu și un loc de mirean la circ. II din capitală, prin decesul D-lui Ion I. C. Brătianu, ele nu au fost încă completate din cauza vremii aspre și a sărbătoarei Sf. Paști, cari au căzut prea în iarnă.

Iar acum, devenind vacant încă un loc de mirean, la circ. Videle (Vlașca) vom lua măsurile ca în curând să fie completate prin noi alegeri, pentru restul periodului de 6 ani.

10. Cu privire la *Organizarea Cancelariei* și a Consiliului eparhial, am prezentat deja sub punctul 6, regulamentele, iar în conformitate cu art. 144 din legea de organizare și 37 și 39 din statutul funcționarilor publici (adresa Ministerului Cultelor Nr. 54.934 din 21 Dec. 1927 și 18.481 din 10

Aprilie 1928), la Consiliul plenar din 19 Iulie 1928 s'a instituit:

1. O comisiune pentru numirea și înaintarea funcționarilor de cancelarie, compusă din unul din cei 2 P. P. S. S. Vicari ca președinte și din cei trei consilieri referenți ai Arhiepiscopiei ca membri.

Procesul verbal încheiat de această comisiune se înaintează Consiliului plenar spre aprobare, conform art. 144 din statut și apoi Ministerului Cultelor, spre a lua act și salariză.

2. O comisiune de disciplină a funcționarilor mireni din serviciul administrativ al bisericii ortodoxe române.

Aceste comisiuni au și intrat în exercitarea funcțiunii lor chiar cu 1 Ianuarie 1929, cu prilejul nouilor numiri de funcționari, în posturile create prin bugetul exercițiului 1929.

Ne exprimăm dorința ca congresul național bisericesc să elaboreze și regulamentul legii cu privire la administrarea parohiilor, consiliilor parohiale, modului de numire al cântăreților și al funcționării școalelor de cântăreți după o programă unică etc. Până atunci, Noi ne luăm însărcinarea să elaborăm pentru sesiunea viitoare și aceste regulamente, dacă nu cum-va se vor face de către înaltul for legislativ al bisericii.

Pentru regulamentele, ce prezentăm acum, cerem aprobarea pentru aplicarea lor în mod provizoriu, sub rezerva aprobării lor și de către Congresul național bisericesc, în a cărui competență cad.

11. Adunarea eparhială din anul trecut și-a exprimat dorința ca să se mărească localul ce servește pentru cancelarie, consiliului arhiepiscopesc. Acest local, prin înmulțirea serviciilor și personalului, a devenit absolut neîncăpător.

Până la clădirea unui local propriu, cerem Onor. Adunări a hotărî ca în partea de sus (podul) a actualului local, să se amenajeze și alte camere în scopul arătat, măcar în mod provizoriu, până când se va găsi altă modalitate de mărire a localului.

Nu mai puțin justificată este cererea slujitorilor Catedralei, de a li se înlesni și lor locuință, acum când stau câte 2-3 grămădiți, cum se întâmplă, în clădirile existente, iar alții dorm în oraș.

Acestea le aducem înaintea adunării eparhiale spre aprobare.

Președinte

† Arhiepiscop și Mitropolit, PLATON.

Secretar general, Pr. EUGEN BĂRBULESCU

RAPORTUL COMISIEI CULTURALE

către adunarea eparhială, despre activitatea culturală arătată în Raportul General al secției.

Onorată Adunare Eparhială,

Cercetând cu atențiune raportul general al secției culturale, prezentat de înalta noastră chiriarhie, pentru anul 1928, am constatat cu satisfacție următoarele:

Activitatea culturală a Arhiepiscopiei Bucureștilor, desfășurată prin cercurile pastorale, prin conferințele generale pastorale, prin seminariile teologice, precum și prin alte inițiative de cultură și educație creștină ortodoxă, este în plină înflorire.

Cercurile pastorale din Capitala Țării, din orașele și satele eparhiei, au ținut numeroase ședințe, în care se desvoltă predici și conferințe, la care iau parte, în afară de preoți, și numeroși creștini.

Astfel, în București, cele 24 cercuri pastorale au ținut 520 ședințe cu 1040 de predici și conferințe.

Pentru a nu se pierde fără nici-o urmă lucrul, ce se desfășoară cu multă grijă în ședințele cercurilor pastorale, Înalta Chiriarhie a luat dispozițiunea ca fiecare cerc, respectiv preoții, să scrie predicile ținute asupra capitolelor evanghelice, ce li se indică de Consiliul Eparhial.

În anul 1928 s'a împărțit cercurilor din București întreaga Sfântă Evanghelie după Matei, dându-se câte un capitol sau două de fiecare cerc.

Fiecare preot a scris pericopa, ce i s'a dat, încât acum avem întreaga evanghelie după Matei explicată.

Când va fi tipărită, va putea fi folosită de toți preoții.

Sfânta Arhiepiscopie speră că treptat, treptat, se vor explica și celelalte Sfinte Evanghelii, pe înțelesul poporului.

Tot în București s'a desfășurat cu bine Activitatea Asociației Creștine Ortodoxe „Patriarhul Miron” și a Asociației Creștine a „Femeilor române”.

Ședințele săptămânale s'au ținut și de cercurile pastorale din Ploiești, Giurgiu, Turnu-Măgurele, Roșiorii-de-Vede și Câmpulung.

Cercurile pastorale satești, în număr de 125 în întreaga eparhie, au ținut ședințe lunare, una cel puțin în fiecare parohie.

Aceste ședințe alcătuiesc, pentru creștini, adevărate momente de înălțare sufletească. Ședințele sunt însoțite de distribuire de ajutoare săracilor și de daruri sub formă de cărți creștinești, icoane, etc.

Cercurile satești au ținut 879 ședințe cu 1759 de predici și conferințe instructive și moralizatoare.

Conferințele generale pastorale s'au ținut în luna Mai, având următoarele două subiecte:

Subiect teoretic: Sfânta Impărtășanie și subiect practic: organizarea model a cancelariei parohiale. Toată preoțimea dintr'un județ a fost strânsă în capitala județului în două serii, pentru aceste conferințe. Ele au fost prezidate de delegați ai Chiriarhiei.

Învățăământul teologic se predă cu succes în Seminarul Central, Seminarul Nifon Mitropolitul, Seminarul Orfanilor din Câmpulung și Seminarul Monahal înființat pe ziua de 1 Ianuarie 1929 în Sfânta Mănăstire Cernica, prin stăruința Înalt Prea Sfințitului Patriarh și Înalt Regent D. D. Miron.

Ultimul Seminar este creat pentru monahii din întreaga țară și stă sub înaltul control patriarhal. El este menit să asigure Bisericii monahi cu mare cultură bisericească și să reînvie vremurile de glorie ale monahismului românesc.

În ceea ce privește învățăământul religios, în școale primare și secundare, el scapă de sub controlul direct al Bisericii; rămâne să se asigure acest control pe viitor.

Academia de muzică bisericească, înființată de Înalt Prea Sfințitul Patriarh Miron, a fost reorganizată chiar de Înalt Prea Sfințitul Patriarh și își urmează cursurile în bune condițiuni.

Ea va trebui să se desvolte ca Academie a întregii Biserici, în cadrele Patriarhiei Române.

Academia este și trebuie să fie o școală superioară, o facultate muzicală pentru cercetări științifice și critice ale psaltichiei și pentru triarea și perfecționarea tuturor cântăreților bisericești.

Deaceia, în această școală superioară, trebuie să vină oameni cunoscători ai muzicii bisericești.

Pentru nevoile viitoare ale Bisericii s'au trimis noi tineri, ca să-și completeze cultura teologică în străinătate.

Relevăm deasemenea apariția regulată și demnă a revistei „Apostolul”, care este curierul oficial al Arhiepiscopiei noastre.

Raportul eparhial, în afară de aceste chestiuni pur culturale, arată frumoasele succese, care se obțin în *combaterea sectelor*. Deasemeni ni se arată rezultatele obținute prin *opera samaritană* înfăptuită cu ajutorul discului milei creștine.

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului și Învierii au fost cercetați săracii și ajutați, distribuindu-se peste 2.000.000 lei.

Și în anul trecut s'a ținut la Mănăstirea Cheia *săptămâna de retragere și meditație*, cu un număr de 120 preoți din eparhie. Au fost trei serii sub conducerea Prea Sfințitului Vicar Titu Târgovișteanul, care a prezidat toate discuțiunile și conferințele ținute asupra celor două teze: Taina Sfintei Impărtașanii și viața religioasă personală a preotului.

Raportul chiriarhal arată și lucrările teologice apărute în cursul anului 1928, care sunt datorate preoților din eparhie.

Pentru intensificarea activității culturale și în special a cercurilor pastorale, chiriaria propune:

1. Să se intervină pe lângă Institutul biblic, ca să publice tratate cu anumite chestiuni social-creștine, de exegeză sau doctrină, de care preoții să se folosească în pregătirea predicilor și conferințelor;

2. Preoții, cari se disting printr'o activitate

deosebită să fie recompensați moral sau material;

3. Să se creieze un fond pentru misionarii cari ar lua parte la ședințele cercurilor pastorale;

4. Fiecare protopopiat să întemeieze o revistă, un fel de curier al activității pastorale din protopopie, în care să se publice activitatea preoților meritoși, precum și predicile și conferințele cele bune.

Deasemenea chiriaria propune ca secția culturală a Consiliului Central Bisericesc să ia inițiativa unei reviste de pedagogie creștină ortodoxă a profesorilor de religie din întreaga țară.

În această revistă să se studieze toate problemele în legătură cu învățământul religios și teologic.

Se propune, de asemeni, ca elevii ultimelor două clase de seminarii și studenții facultății de teologie să fie duși în timpul verii, o lună, într'o localitate de munte sau monastire, unde, ajutați de spiritali, să fie introduși mai adânc în viața religioasă și deprinși cu practicarea rugăciunii, etc.

Suntem de acord cu toate aceste propuneri.

Ca încheiere, ținem să mulțumim Înaltei Chiriarii și tuturor preoților din această de Dumnezeu păzită eparhie pentru frumoasa și bogata activitate culturală ce au desfășurat în cursul anului 1928.

ST. BRĂDIȘTEANU

Preotul NICULAE M. POPESCU

Profesor DR. ȘT. BOGDAN

C R O N I C A I N T E R N Ă

Moartea exarhului Monastirilor.

Sâmbătă, 18 Mai, s'a stins din viață arhimandritul mitrofor Dionisie Simionescu, starețul monastirei Sinaia din Prahova și exarhul monastirilor din eparhia Ungro-Vlahiei. Venise la spitalul „Filantropia” din București pentru a-și căuta boala de inimă de care suferă și, pe neașteptate, l-a răpus moartea. Corpul lui neînsuflit a fost transportat Duminică, 19 Mai, la Mănăstirea Cernica și depus în Biserica Sf. Nicolae. Luni, 20 Mai, a avut loc înmormântarea. Prohodul a fost oficiat de I. P. S. Mitro-

polit Atanasie Mironescu, înconjurat de 10 preoți și 2 diaconi. Răspunsurile au fost date de corul Seminarului monahal și de un grup de maici dela M-tirea Paserea, venite anume să-și petreacă exarhul la lăcașul de veci. După oficierea prohodului a vorbit I. P. S. Mitropolit Atanasie Mironescu prezentând pe cel dispărut ca pe o personalitate prietenoasă, bun, blând, muncitor și înțeleghător al spiritului vremii, ca pe un om cu care răposatul Rege Carol I se mândria că-l are la Sinaia.

Arhimandritul Dionisie Simionescu s'a

născut la Cladova în Serbia, pe valea Timocului, la anul 1858. A fost mai întâi frate în M-tirea Cernica pe la 1878, apoi la Ghighiu în Prahova. La 1800 s'a dus la M-tirea Sinaia, unde a fost călugărit și hirotonit diacon și preot. O bucată de vreme a fost confesor al garnizoanei Constanța, apoi, după dorința răposatului Rege Carol I, a fost numit preot la Biserica Domnească din Bușteni și stareț la M-tirea Predeal. În această calitate a călătorit în Țara Sfântă împreună cu Nifon, starețul de pe atunci al M-irii Sinaia, de a cărui înmormântare a îngrijit cu toată dragostea prietenească, atunci când acesta a murit la Tiberiada.

Murind Nifon, a fost numit în 1908 stareț la M-tirea Sinaia și, după dorința Regelui

Carol I, a fost făcut mitrofor de către I. P. S. Mitropolit Primat Atanasie Mironescu. În această calitate a condus cu vrednicie monastirea vreme de peste 20 de ani. Pe timpul când funcționa Consistoriul Superior Bisericesc era membru, reprezentând monastirile din țară. În timpul din urmă a fost exarh al monastirilor din eparhia Ungro-Vlahiei. S'a ocupat din când în când și cu scrisul, publicând în jurnale și reviste articole în legătură cu chestiunile bisericești la ordinea zilei. Moare în vârsta de 71 de ani când putea fi încă de folos instituției pe care o servea.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii și veșnică să-i fie pomenirea.

MIȘCAREA MISIONARA

—b) *In luna Februarie* cercul a ținut ședință în parohia Gunești. Sf. Liturghie s'a oficiat de preoți în sobor, iar răspunsurile s'au dat de cântăreți, sub conducerea D-lui Ștefan Marinescu, unul dintre cei mai buni cântăreți din protopopiat.

A predicat pâr. I. Mocanu despre Ev. din Dumineca lăsatului de sec de brânză. Pâr. predicator s'a achitat în mod conștiincios de sarcina ce i s'a dat, audiat fiind de un mare număr de credincioși. După Sf. Liturghie s'a făcut parastas pentru eroii din localitate.

De la biserică, preoții au mers în ședință intimă unde pâr. Marin Radu a pus în discuțiune, ce atitudine trebuie luată de preoți față cu cei care caută să lovească în hotărârea Sf. Sinod cu privire la data Sf. Paști.

După amiază ședința publică sa ținut la școală unde din cauza gerului aspru s'au adunat puțini enoriași, totuși preoții și-au făcut datoria, pâr. Gh. M. Popescu vorbind celor prezenți despre: „Folosele postului“.

Pentru fondul Cercului sau colectat 100 lei.

—c) *In luna Martie*, Cercul a ținut ședință în parohia Tecuciu Kalinderu II. Predica s'a rostit de pr. Eftimie Popescu despre Ev. din Dumineca V-a Postului. La sfârșitul Liturghiei s'a oficiat de toți preoții parastas pentru eroii din localitate. La Sf. Slujbă au luat parte d-nii învățători, văduvele de război și un mare număr de enoriași.

Ședința publică s'a ținut după amiază, la ora 3 p. m., în localul școalei, cu un foarte mare număr de enoriași.

S'au executat, la început, de cântăreți, imnele: „Doamne al Puterilor“ și „Cu noi este Dumnezeu“ după care pâr. președinte dă cuvântul pr. I. Mocanu. C. Sa își desvoltă conferința cu subiectul „Boalele molipsitoare ale omului“.

În închidere, pâr. președinte face un mic rezumat al conferinței înzistând mult asupra curățeniei, după care împarte în mod gratuit din fondul cercului câteva broșuri religioase.

Pentru fondul cercului s'au colectat 83 lei.

6. Cercul „Peret“.

—a) *In luna Ianuarie*, a ținut ședință în parohia Peret.

Serviciul divin s'a oficiat de preoții cercului, în sobor, iar răspunsurile s'au dat de corul școalei, sub conducerea d-lui director I. S. Popescu. A predicat pâr. Cristea Popescu făcând explicarea Ev. Fiului risipitor. Pâr. predicator a dovedit o bună pregătire în obligațiunea ce i s'a dat, vorbind popoului în cuvinte simțite și înțelese.

Înainte de masă preoții au ținut ședință intimă în care s'a discutat chestiuni în legătură cu problema sectelor și s'a ajuns la concluzia că chestiunea sectară trebuie abordată și întărit frontul ortodox printr'o rigu-

roasă disciplină, pentru a evita dezertările.

După masă, a avut loc ședința publică la ora 2, în localul școalei. A conferențiat pâr. N. Boeriu despre relele morale ce bântuie societatea de azi.

La ședință a luat darte atât de multă lume, încât părinții conferențieri au fost nevoiți să vorbească între ambele săli ale școalei care erau arhipline, precum și în curte.

Poporul a salutat cu bucurie plecarea preoților din mijlocul lor.

Cercul acesta fiind cel mai mic dintre cercuri a rămas să-și compiecteze ședințele conform regulamentului, în lunile ce va crede de cuviință.

În ziua de 14 Aprilie a. c. s'a ținut ședință C. pastoral „Malu cu Flori“ în parohia Lăicai; iar în ziua de 21 Aprilie a. c., s'a ținut ședință de cercul „Călinești“ în parohia Țigănești.

În prezența unei asistențe numeroase s'a oficiat serviciul divin. Corul bisiserici a dat răspunsurile Sf. Liturghii—Predicile respective au fost ținute de preoții Mazilu și Spiridon Andreescu. S'a oficiat și parastas pentru eroi. În ședința intimă a celor două cercuri s'a discutat subiectul conferințelor preoțești din anul acesta și despre broșurile Pâr. Iosif Trifa care trebuiesc răspândite în popor. La ambele cercuri s'au împărțit broșuri din acestea în valoare de peste 1600 lei din fondul cercului pastoral.

În ședința publică dela Malu cu Flori au vorbit preoții Const. P. Leonte și Pr. Em. Iorgulescu Corul școalei primare a îmbogățit programul cu recitări cu poezii.

La Țigănești ședința publică nu s'a ținut. Cântăreții cercului Călinești și Priboeni, cum și preoții având a participa la înmormântarea c. bis. Nicolae Pandelui-Priboeni.

**Darea de seamă
asupra activității desfășurate de
cercul preoțesc din Roșiorii de Vede în
ședințele săptămânale din cursul
lunilor Ianuarie, Februarie și
Martie, 1929.**

== 1. *Ședința dela 12 Ianuarie 1929.* La ora 6 seara toți preoții și cântăreții au fost prezenți la Biserica Sf. Teodor. Pâr. președinte dă bine cuvântarea. S'a cântat în sobor imnul „Împărate Ceresc“ și Voscreasna XI de primii cântăreți Marcu Băltoiu și D. Mincă.

Pr. I. Stănescu a făcut explicarea cap:

IV, 1-11, după Evanghelia lui Matei, scoțând în evidență cursele prin care diavolul a căutat să abată pe Mântuitorul din calea cea dreaptă: lăcomia mândria și pofta de avuție.

La sfârșit s'a cântat în sobor rugăciunea „Tată nostru“ după care pâr. președinte mulțumește publicului prezent îndemnându-i a veni în mod cât mai regulat la aceste ședințe.

== 2. *Ședința dela 19 Ianuarie a. c., Sâmbătă ora 6 seara.* La această ședință numărul credincioșilor sporește. Se dă bine cuvântarea de preotul conferențiar Nic. Marinescu iar cântărețul D. V. Mincă citește ps. 103. Pâr. N. Marinescu vorbește despre „Mândrie“. C. Sa făcând explicarea cap: XVIII 9-14 Ev. Luca.

Ședința a luat sfârșit cântându-se axionul „Cuvine-se cu adevărat glasul. 5 și podobia“ „Bucură-te cămara cea cu bun miros“ glasul 5. Pâr. N. Marinescu rostește Ectenia mare iar Cântăreții execută în mod cât se poate de bine rugăciunea „Tatăl nostru“ dându-se obicinuitul otpust.

== 3. *Ședința dela 26 Ianuarie a. c., Sâmbătă ora 6 seara.* Numărul Credincioșilor sporește dela ședință la ședință.

După bine cuvântarea dată de preot se cântă „Împărate Ceresc“, apoi „Veniți să ne închinăm“ și ps. 87. Mărire și acum „Bine căvintează suflete al meu... Unule născut glasul 5. Pâr. T. Perețeanu conferențiază, având ca subiect explicarea rugăciunii „Tatăl nostru“ și anume, prima propozițiune.

Ședința a luat sfârșit cântându-se catavasiile Întâmpinării de cântăreții Marcu Băltoiu și Dobre V. Mincă după care pâr. președinte anunță ședința viitoare dela 2 Februarie.

== 4. *Ședința dela 2 Februarie.* Sâmbătă ora 6 seara. Publicul începe a se obicinui și la ora anunțată biserica pare neîncăpătoare. Iau parte și elevii Liceului.

Pâr. I. E. Popescu dă bine cuvântarea. Toți cântăreții execută în corpore imnul „Împărate Ceresc“ se citește ps. 30 apoi Mărire și Acum „Bindecuvintează suflete al meu... Unule născut, cântări la care se asociază și elevii Liceului.

Vorbește pâr. Ioan E. Popescu despre: Obiceiurile creștinești în legătură cu cei morți“.

La sfârșit s'a cântat oxionul „Cuvine-se cu adevărat...“ Ectenia mare cu cereri de mulțumire și otpustul.

PAROHII VACANTE

Se publică concurs cu termen scurt de 15 zile pentru următoarele parohii:

— Podișoru, jud Vlaşca, (cir. III. Căscioare) înființată prin bugetul Ministerul Cultelor, adresa No. 20191 a. c., prin deslăpire dela parohia Bresan;

Parohia are circa 160 familii, biserică pământ și casă parohială.

— 2. Parohia Drăghicești Muscel, circ. II Priboeni) prin deslăpire dela parohia Gorănul de jos.

Parohia are 200 familii, biserică în construcție. Înființată cu adresa 20342/929.

— 3. Postul de preot ajutor înființat la biserica Sf. Dumitru Colentina din Capitală (adresa No. 19884/929).

Postul este plătit de stat conform titlului de licențiat. Există biserică parohială bună și alta în construcție.

Casă parohială nu are, mai are însă încă 2 preoți; venitul epitrahilului se cifrează la circa 10000 lei anual.

— 4. Parohia Cărloman deslăpita dela parohia Putineiu Teleorman adresa No. 20343/929.

Are biserică pământ 22 pogoane și casă parohială. Venitul epitrahilului este de 5000 lei anual.

— 5. Se publică concurs în termen de 15 zile pentru ocuparea postului de preot al parohiei Adormirea din Giurgiu, Catedrala orașului, devenit vacant prin demisiunea pr. Grigore Popescu.

Postul este prevăzut în bugetul Statului, cu titlul de licențiat.

La biserică, care se prezintă în bune condițiuni, mai sunt încă 2 preoți. Casă parohială nu are.

Toate cererile însoțite de actele necesare, conform hotărârii consiliului eparhial 6178 din ședința dela 22 Maiu a. c., se vor trimite, în termenul arătat în publicații, direct Arhiepiscopiei, care apoi va cere referințe protopopilor respectivi.

Vor fi respinși dela concurs candidații ce nu vor prezenta toate actele cerute de regulament.

Consiliul eparhial

Se publică concurs pentru ocuparea parohiei Vodă-Carol, pe ziua de 15 Mai, cu

termen de 15 zile, parohie devenită vacantă prin demisia părintelui paroh Constantin Mihăescu. Parohia are circa 400 familii cu 1950 suflete. Posedă pentru personal 8½ Ha. teren arabil. Casă parohială nu are. Biserica este în bună stare. Venitul epitrahilului se cifrează la circa zece mii lei anual. Alte avantaje nu sunt. Salariul este plătit de stat potrivit gradului de studii.

Cererile se vor adresa oficiului Protopopesc de T. Magurele cu toate actele cerute conform regulamentului.

Protopop, Icon. IOAN I. POPESCU

Săptămâna de retragere

Toți cucernicii preoți, cari doresc să participe, în acest an, la «Săptămâna de retragere» dela Sf. Mănăstire Chela-Prahova, sunt rugați să comunice aceasta, din vreme, Sfintei Arhiepiscopii din București.

Săptămâna de retragere va avea loc în luna August,—după Adormirea Maicii Domnului.

Sf. Arhiepiscopie va face toate înlesnirile posibile privitoare la transport și găzduire.

Programul va fi întocmit și executat în așa fel, încât, fiecare, dintre cei cari vor participa, va pleca în parohia sa mai hotărât, mai oțelit în a lucra pentru aducerea inimilor la Hristos. S.

AU APĂRUT:

- Vol. I — 69 „CUVÂNTĂRI ȘI PREDICI ale unui teolog, mai târziu cleric român în țară sub stăpânire străină”. Pag. 382 — 1888-1902. Lei 120. —
Vol. II — 55 „PASTORALE ȘI CUVÂNTĂRI ale unui episcop român în țară sub stăpânire străină”. Pagini 306, — 1910-1919. Lei 50. —
Vol. III — 95 „CUVÂNTĂRI. Trei ani de propoveduire pastorală”. Pagini 356 — 1919-1922. Lei 60. —

toate de

DR. MIRON CRISTEA

Data fiind valoarea autorului, le recomandăm preoților noastre spre cumpărare și folosire în munca ei pastorală.

„APOSTOLUL”